

Regeringens proposition

Koncessionsavgift på televisionens område m.m.

Prop.
2004/05:155

Regeringen överlämnar denna proposition till riksdagen.

Stockholm den 28 april 2005

Göran Persson

Leif Pagrotsky
(Utbildnings- och kulturdepartementet)

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen föreslås att lagen (1992:72) om koncessionsavgift på televisionens och radions område ändras så att skyldigheten att betala koncessionsavgift för det programföretag som har ensamrätten att med analog sändningsteknik sända TV-program med reklam gäller oavsett om tillståndet avser hela landet eller inte. Bakgrunden till förslaget är att konkurrenssituationen på TV-marknaden motiverar en fortsatt avgiftsskyldighet.

I propositionen görs vidare den bedömningen att koncessionsavgiften bör reduceras. Reduceringen bör kopplas till den takt i vilken de analoga sändningarna faktiskt upphör och påbörjas i nära anslutning till att nedläggningen av de analoga sändningarna inleds. Regeringen avser att återkomma med förslag till reduktion senare.

Slutligen föreslås att lagen om TV-avgift (1989:41) ändras på så sätt att avgiftsplikt skall gälla även för TV-mottagare som genom sin konstruktion inte kan ta emot markbundna sändningar.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2005.

1	Förslag till riksdagsbeslut	4
2	Lagtext	5
2.1	Förslag till lag om ändring i lagen (1992:72) om koncessionsavgift på televisionens och radions område	5
2.2	Förslag till lag om ändring i lagen (1989:41) om TV-avgift	6
2.3	Förslag till lag om ändring i radio- och TV-lagen (1996:844)	7
3	Ärendet och dess beredning	8
4	Allmänna utgångspunkter	8
4.1	Koncessionsavgiften på TV-området	8
4.2	Förändringar på TV-området	9
4.2.1	Övergången till ny teknik	9
4.2.2	TV-tittandet och utvecklingen av flerkanalsbefolkningen	11
4.2.3	TV-reklammarknaden	12
4.3	Lagen om TV-avgift	13
5	Koncessionsavgiftslagen	13
6	Överväganden och förslag	14
6.1	Konkurrenssituationen på TV-marknaden motiverar fortsatt avgiftsskyldighet	14
6.2	En reducering av koncessionsavgiften	16
6.3	Upphävande av undantag från avgiftsplikt	18
7	Ikraftträdande	19
8	Ekonomiska konsekvenser	19
9	Författningskommentarer	20
9.1	Förslag till lag om ändring i lagen (1992:72) om koncessionsavgift på televisionens och radions område	20
9.2	Förslag till lag om ändring i lagen om TV-avgift (1989:41)	20
9.3	Förslag till lag om ändring i radio- och TV-lagen (1996:844)	20
Bilaga 1	Sammanfattning av betänkandet	21
Bilaga 2	Betänkandets författningsförslag	23
Bilaga 3	Förteckning över remissinstanser till betänkandet Koncessionsavgift på televisionens område (SOU 2003:47)	25
Bilaga 4	Sammanfattning av promemoria	26
Bilaga 5	Promemorians författningsförslag	27
Bilaga 6	Förteckning över remissinstanser till promemorian Koncessionsavgift på televisionens och radions område m.m.	29
Bilaga 7	Lagrådsremissens lagförslag	30

Bilaga 8	Lagrådets yttrande.....	33	Prop. 2004/05:155
	Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 28 april 2005	34	

1 Förslag till riksdagsbeslut

Prop. 2004/05:155

Regeringen föreslår att riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om ändring i lagen (1992:72) om koncessionsavgift på televisionens och radions område,
2. lag om ändring i lagen (1989:41) om TV-avgift,
3. lag om ändring i radio- och TV-lagen (1996:844).

Regeringen har följande förslag till lagtext.

2.1 Förslag till lag om ändring i lagen (1992:72) om koncessionsavgift på televisionens och radions område

Härigenom föreskrivs att 1 och 8 §§ lagen (1992:72) om koncessionsavgift på televisionens och radions område skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Ett programföretag som enligt 2 kap. 2 § första stycket radio- och TV-lagen (1996:844) har tillstånd att *i hela landet* sända TV-program med analog sändningsteknik skall betala koncessionsavgift till staten enligt denna lag under förutsättning att företaget har rätt att sända reklam i sådan sändning och är ensam om denna rätt här i landet.

Föreslagen lydelse

1 §¹

Ett programföretag som enligt 2 kap. 2 § första stycket radio- och TV-lagen (1996:844) har tillstånd att sända TV-program med analog sändningsteknik skall betala koncessionsavgift till staten enligt denna lag under förutsättning att företaget har rätt att sända reklam i sådan sändning och är ensam om denna rätt här i landet.

Vid tillämpningen av första stycket skall bortses från sändningstillstånd som endast avser en rätt att vidareända program som samtidigt sänds av eller kort tid dessförinnan sänts av någon annan.

Den som enligt 5 kap. radio- och TV-lagen har tillstånd att sända lokalradio skall betala koncessionsavgift till staten enligt denna lag.

8 §²

Koncessionsavgift och ränta betalas till Radio- och TV-verket genom insättning på ett särskilt *postgirokonto*. Betalning anses ha fullgjorts den dag då den har bokförts på det särskilda *postgirokontot*.

Koncessionsavgift och ränta betalas till Radio- och TV-verket genom insättning på ett särskilt *konto*. Betalning anses ha fullgjorts den dag då den har bokförts på det särskilda *kontot*.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2005.

¹ Senaste lydelse 2001:533.

² Senaste lydelse 1995:595.

2.2 Förslag till lag om ändring i lagen (1989:41) om TV-avgift Prop. 2004/05:155

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1989:41) om TV-avgift¹
dels att 4 § skall upphöra att gälla,
dels att 5 § skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Skyldigheten att betala TV-avgift omfattar inte *heller* TV-mottagare som finns i anläggningar eller lokaler som är avsedda för annat än bostadsändamål eller i fortskaffningsmedel, om mottagaren på grund av en särskilt vidtagen åtgärd inte kan användas för att ta emot TV-program.

Föreslagen lydelse

5 §

Skyldigheten att betala TV-avgift omfattar inte TV-mottagare som finns i anläggningar eller lokaler som är avsedda för annat än bostadsändamål eller i fortskaffningsmedel, om mottagaren på grund av en särskilt vidtagen åtgärd inte kan användas för att ta emot TV-program.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2005.

¹ Senaste lydelse av 4 § 1997:1164.

2.3 Förslag till lag om ändring i radio- och TV-lagen
(1996:844)

Prop. 2004/05:155

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 6 § radio- och TV-lagen (1996:844) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.
6 §¹

I lagen (1992:72) om koncessionsavgift på televisionens och radions område finns bestämmelser om avgifter för tillstånd att sända TV-program *i hela landet* och *för tillstånd att sända* lokalradio.

I lagen (1992:72) om koncessionsavgift på televisionens och radions område finns bestämmelser om avgifter för tillstånd att sända TV-program och lokalradio.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2005.

¹ Senaste lydelse 2001:272.

Regeringen beslutade den 14 mars 2002 att bemyndiga chefen för Kulturdepartementet att tillkalla en särskild utredare med uppdrag att göra en översyn av lagen (1992:72) om koncessionsavgift på televisionens och radions område och föreslå de författningsändringar som föranleds av övervägandena (dir. 2002:44). Utredningen antog namnet Koncessionsavgiftsutredningen.

I maj 2003 överlämnade utredningen betänkandet Koncessionsavgift på televisionens område (SOU 2003:47). En sammanfattning av betänkandet finns i *bilaga 1*. Betänkandets lagförslag finns i *bilaga 2*.

Betänkandet har remissbehandlats. En förteckning av remissinstanserna finns i *bilaga 3*. En sammanställning av remissvaren finns tillgänglig i Utbildnings- och kulturdepartementet (dnr U2005/236/Me).

Vissa frågor om koncessionsavgiftslagens tillämplighet och förutsättningarna för avgiftsskyldighet och koncessionsavgiftens storlek behövde ytterligare belysas. Mot den bakgrunden upprättades en promemoria med förslag till ändringar i lagen (1992:72) om koncessionsavgift på televisionens och radions område m.m. inom Utbildnings- och kulturdepartementet. I promemorian finns också förslag till ändringar i lagen (1989:41) om TV-avgift. En sammanfattning av promemorian finns i *bilaga 4*. Promemorians lagförslag finns i *bilaga 5*. Promemorian har remissbehandlats. En förteckning av remissinstanserna finns i *bilaga 6*. En sammanställning av remissvaren finns tillgänglig i Utbildnings- och kulturdepartementet.

Lagrådet

Regeringen beslutade den 7 april 2005 att inhämta Lagrådets yttrande över det lagförslag som finns i *bilaga 7*. Lagrådets yttrande finns i *bilaga 8*. Lagrådet har inte haft någon erinran mot förslagen. I förhållande till lagrådsremissen har endast redaktionella ändringar gjorts.

4 Allmänna utgångspunkter

4.1 Koncessionsavgiften på TV-området

Lagen (1992:72) om koncessionsavgift på televisionens och radions område (koncessionsavgiftslagen) trädde i kraft den 1 mars 1992 (prop. 1991/92:78, bet. 1991/92:KU21, rskr. 1991/92:114).

Koncessionsavgift betalas av det företag som har tillstånd till rikstäckande analog TV-sändningar under förutsättning att företaget har rätt att sända reklam och är ensamt om att inneha denna rätt.

I förarbetena till koncessionsavgiftslagen konstaterades att det programföretag som erhåller rätten att bedriva rikstäckande marksändningar av TV-program med reklam i Sverige kommer att få en stark ställning på TV-reklammarknaden (a. prop. s. 10). Företaget skulle kunna erbjuda annonsörerna en potentiell publik som vid denna tidpunkt

var åtminstone dubbelt så stor som satellitkanalernas. I förarbetena framhölls även att programföretaget inte behöver konkurrera om annonserna med Sveriges Television (SVT). Programföretaget kommer dessutom att gynnas av att det inte kommer att ha ett fullständigt ansvar för att bedriva TV-sändningar i allmänhetens tjänst och därmed borde få förbättrade lönsamhetsutsikter.

Mot bakgrund av detta konstaterades att ett programföretag med rätt att sända reklam-TV i marksändningar i hela landet har konkurrensfördelar i jämförelse med andra reklammedier. För att motverka effekterna av den bristfälliga konkurrensen infördes en skyldighet för programföretaget att betala koncessionsavgift till staten.

Den 11 november 1991 gavs Nordisk Television AB (senare namnändrat till TV4 AB) tillstånd att här i landet sända televisionsprogram i rundradiosändning. Enligt det avtal som ingicks i samband med att tillståndet gavs, åtog sig bolaget att använda ett sändarnät som skulle byggas ut till att nå ungefär 99,8 procent av Sveriges befolkning. Under förutsättning att programmen under hela avtalstiden sänds ut via satellit behövde emellertid endast 98 procent av Sveriges befolkning kunna ta emot programmen från marksändare. Avtalet gällde ursprungligen till utgången av februari 1998, men ersattes den 12 december 1996 av ett sändningstillstånd. Detta tillstånd utformades med stöd av bestämmelserna i radio- och TV-lagen (1996:844), som hade trätt i kraft den 1 december samma år. Detta innebar att det tidigare avtalet med TV4 AB upphörde att gälla och ersattes av tillståndsvillkor. Tillståndet har förlängts och gäller nu till och med den 31 december 2005. För perioden den 1 januari 2006 till och med den 31 januari 2008 har regeringen den 22 december 2004 meddelat TV4 AB fortsatt rätt att sända marksänd television med analog teknik.

I propositionen om koncessionsavgift (s. 11 f.) anförs att det är naturligt att koncessionsavgiften upphör om SVT skulle få tillstånd att sända betalda annonser. Detsamma gäller om något annat företag får tillstånd att sända reklam i rikstäckande televisionssändningar. Enligt propositionen är det emellertid i det senare fallet inte lika självklart att skyldigheten att betala avgift helt skall bortfalla. I sådant fall, liksom i fall av andra förändringar i fråga om aktörer eller teknik på marknaden, kan det vara skäl att förutsättningslöst ompröva avgiftens konstruktion och storlek.

4.2 Förändringar på TV-området

4.2.1 Övergången till ny teknik

Sedan koncessionsavgiften infördes har det skett en teknisk utveckling på TV-området. En övergång från sändningar med analog teknik till digital teknik i samtliga sändningsformer har påbörjats. Övergången till digital teknik ger sändningsutrymme till en lägre kostnad per kanal än dagens analoga teknik på grund av att det ryms fler kanaler inom samma frekvensutrymme än vad det gör med analog teknik.

Våren 1997 beslutade riksdagen att digital marksänd TV skulle införas i Sverige (prop. 1996/97:67, bet. 1997/97:KU17, rskr. 1996/97:178).

Beslutet innebar att digital marksänd TV skulle införas i flera steg med möjlighet för staten att successivt ta ställning till på vilket sätt verksamheten skulle fortsätta.

Sändningar av marksänd digital-TV påbörjades under år 1999 i fem områden i landet, men det var först under år 2000 som sändningarna hade nått full omfattning med ca 18 TV-kanaler i samtliga dessa områden. I november 2000 beslutade riksdagen att de digitala TV-sändningarna skulle få byggas ut i hela landet (prop. 2000/01:1 utg.omr. 17, bet. 2000/01:KrU1, rskr. 2000/01:01). Regeringen har därefter gett bl.a. de TV-företag som tidigare hade rätt att sända i samtliga fem områden rätt att sända i hela landet. Bland dessa TV-företag ingår företag som sänder annonser (reklam). Antalet hushåll som i december år 2004 tog emot marksänd digital-TV, genom abonnemang hos Boxer, uppgick till ca 375 000.

I mars 2003 överlämnade regeringen propositionen Digitala TV-sändningar (prop. 2002/03:72) till riksdagen. I propositionen föreslogs bl.a. att de digitala TV-sändningarna skall byggas ut, att de analoga sändningarna skall upphöra efter en övergångsperiod och att de analoga TV-sändningarna skall läggas ned etappvis. Vidare föreslogs att den etappvisa nedläggningen skall inledas tidigast när lagstiftningen om skyldighet att vidaresända vissa TV-program i kabelnät har anpassats till att alla marksändningar är digitala. Regeringen gjorde även bedömningen att en särskild kommission bör förbereda skiftet från analoga till digitala marksändningar och samordna den informationsverksamhet som behövs.

Riksdagen beslutade den 28 maj 2003 att den marksända televisionen skall övergå till digital teknik, att de digitala TV-sändningarna skall byggas ut och att de analoga sändningarna skall läggas ned etappvis och upphöra efter en övergångsperiod. Riksdagen beslutade vidare att de analoga marksändningarna skall ha upphört helt den 1 februari 2008. Riksdagen hade inget att erinra mot regeringens bedömning av i vilken form skiftet från analoga till digitala marksändningar kan beredas. I vissa andra frågor begärde riksdagen att regeringen skulle återkomma med förslag.

I propositionen Digitala TV-sändningar (prop. 2003/04:118) föreslog regeringen att de digitala marksändningarna från SVT och Utbildningsradion (UR) skall ha samma räckvidd som företagens analoga sändningar. Vidare anges att minst 98 procent av befolkningen bör kunna ta emot digitala marksändningar från ytterligare minst en frekvenskanal i sina permanenta bostäder.

Regeringen beslutade den 11 mars 2004 att en kommission skulle tillsättas för att bl.a. förbereda övergången från analoga till digitala marksändningar (dir. 2004:32). Enligt direktiven skall Digital-tv-kommissionen bl.a. lägga fram en plan för när de analoga sändningarna skall upphöra i olika områden.

Riksdagen beslutade den 26 maj 2004 i enlighet med regeringens förslag om de digitala TV-sändningarnas framtida täckning i marknätet (prop. 2003/04:118, bet. 2003/04:KU24, rskr. 2003/04:231).

Digital-tv-kommissionen föreslog den 27 september 2004 att de analoga TV-sändningarna i en första etapp läggs ned i tre områden genom att de analoga sändningarna från huvudsändarna i Gävle, Motala och Visby upphör. Enligt förslaget skall den första etappen inledas i slutet av september 2005 och vara helt slutförd i god tid före julen 2005.

Digital-tv-kommissionen har vidare meddelat att den senast i samband med att övergången i de första områdena inleds, räknar med att kunna presentera en plan för när de analoga TV-sändningarna ska upphöra i övriga delar av landet.

Regeringen beslutade den 22 december 2004 att de analoga sändningarna från de större sändarstationerna i Gävle, Motala och Visby samt de mindre sändarstationer som för närvarande matas med program från dessa stationer bör upphöra tidigast den 1 september 2005 och att de skall ha upphört senast den 12 december 2005.

4.2.2 TV-tittandet och utvecklingen av flerkanalsbefolkningen

Det finns inga exakta uppgifter på hur många TV-hushåll det finns i Sverige eller på hur fördelningen mellan de olika mottagningsätten av TV ser ut. Två aktörer dominerar när det gäller att försöka marknaden med uppgifter i olika avseenden om TV-hushållen. Dessa är Nordicom (Nordiskt informationscenter för medie- och kommunikationsforskning) och MMS (Mediamätning i Skandinavien AB).

MMS bildades år 1992 och ägs av de större svenska TV-bolagen och mediebyråerna. MMS försöker de olika aktörerna på TV-reklammarknaden med underlag för analyser och beslut. Företagets undersökningar bygger på den s.k. people meter-metoden. MMS mäter minut för minut vad svenska folket ser på TV. Detta sker med hjälp av en statistiskt utvald panel om 1 000 hushåll eller omkring 2 300 personer. För att säkerställa panelens representativitet utförs årligen två ”basundersökningar” av de svenska TV-hushållens sammansättning. Från och med början av år 2000 tar basundersökningarna även hänsyn till de digitala marksändningarna. Undersökningarna från MMS ligger bl.a. till grund för annonsörernas beslut om var de annonserar.

När koncessionsavgiftslagen trädde i kraft i mars 1992 fanns det fem svenskspråkiga TV-kanaler som konkurrerade om samma publik – Kanal 1, TV2 och TV4 i de rikstäckande marknaderna och satellitkanalerna TV3 och TV 5 Nordic. Utöver SVT1 och SVT2 och TV4 som distribueras med analog sändningsteknik i hela landet i marknätet, finns det i dag ett stort antal reklamfinansierade kommersiella kanaler som sänds via det digitala marknätet, satellit eller kabelnät och som vänder sig till den svenska publiken. Därutöver är det möjligt för den svenska publiken att ta emot ett flertal andra TV-kanaler från hela världen via satellit.

Beträffande digitala marksändningar gäller för närvarande att fem sändarnät (frekvenskanaler) används för digital marksänd TV i Sverige. Av de 54 större sändarstationerna i Sverige är 40 försedda med digital sändarutrustning för fyra frekvenskanaler. Ungefär 90 procent av Sveriges befolkning kan ta emot de digitala TV-sändningarna från dessa stationer i sina permanenta bostäder. För närvarande har 17 företag

tillstånd att sända i det digitala marknätet. Sammanlagt sänds 30 programtjänster, rikstäckande eller regionalt.

Som angetts i tidigare avsnitt har riksdagen beslutat att de digitala marksändningarna från SVT och Utbildningsradion (UR) skall ha samma räckvidd som företagens analoga sändningar samt att minst 98 procent av befolkningen bör kunna ta emot digitala marksändningar från ytterligare minst en frekvenskanal i sina permanenta bostäder.

De främsta konkurrenterna på marknaden för TV-reklam är i dag TV4, TV3 och Kanal 5 (tidigare TV 5 Nordic). De har tillsammans omkring 90 procent av den svenska TV-reklammarknaden. TV4 når sedan år 1992 genom sändningar i det analoga marknätet hela landet. TV3:s och Kanal 5:s sändningar via satellit nådde år 1992 som mest 50 respektive 41 procent av den svenska TV-publiken. I början av år 2000 nådde TV3 och Kanal 5 62 respektive 56 procent av publiken. Hösten 2004 nådde de båda kanalerna var för sig 66 procent av publiken. Detta innebär att den del av den svenska tittarmarknaden som utgörs av hushåll med tillgång endast till SVT1, SVT2 och TV4 har minskat under perioden. Andelen hushåll som i dag har tillgång till fler kanaler än dessa tre (den s.k. flerkanalsbefolkningen) uppskattas till ca 78 procent. År 1992 uppgick andelen till 55 procent.

Det totala TV-tittandet i Sverige fördelas i huvudsak på SVT1, SVT2, TV3, TV4 och Kanal 5. SVT:s båda kanaler och TV4 står för ca två tredjedelar av det svenska folkets TV-tittande. Bland dem som har tillgång till flera kanaler än de tre marksända är motsvarande tittartidsandel för SVT1, SVT2 och TV4 ca 55 procent.

Under perioden 1994–2004 har SVT:s andel av tittartiden minskat medan tittandet på kommersiella kanaler har ökat i motsvarande mån. TV4 har i stort sett behållit sin andel av det totala TV-tittandet, ca 25 procent år 2004. I och med att en allt större del av befolkningen har fått tillgång till flera TV-kanaler via kabel, satellit eller marksänd digital-TV har TV4:s andel av tittartiden på kommersiell TV minskat från 57 procent år 1994 till 41 procent år 2004.

4.2.3 TV-reklammarknaden

För ett reklam-TV-företag är framgång på tittarmarknaden en förutsättning för framgång på reklammarknaden.

Sedan TV-reklam blev möjlig i Sverige har dess andel av reklaminvesteringarna successivt ökat. Samtidigt har också de totala reklaminvesteringarna i traditionella medier ökat. Enligt IRM (Institutet för reklam- och mediestatistik) utgjorde televisionens andel av reklaminvesteringarna 2 procent år 1990. TV4 AB fick sitt tillstånd att sända TV-program med reklam i det rikstäckande marknätet år 1991. Redan år 1993 utgjorde televisionens andel av reklaminvesteringarna i traditionella medier 15 procent. Televisionens andel av de totala reklaminvesteringarna i traditionella medier har därefter ökat. År 2000 när reklaminvesteringarna i medier var som högst utgjorde televisionens andel av investeringarna 22,6 procent. Reklaminvesteringarna i de traditionella medierna har därefter minskat något. Televisionens andel av

investeringarna minskade också något år 2001 (22,4 procent) men ökade igen år 2002 (23,4 procent) och år 2003 (23,7 procent).

Av uppgifter från IRM och från TV4 AB:s årsredovisningar framgår att TV4 AB:s andel av de totala TV-reklaminvesteringarna i Sverige ökade mycket kraftigt under första hälften av 1990-talet. Åren 1992–1995 uppgick programföretagets andel av de totala TV-reklaminvesteringarna till 42 procent, 58 procent, 62 procent respektive 67 procent. Andelen har därefter minskat något. Under perioden 1997–2003 har företagets andel av de totala TV-reklaminvesteringarna legat kring 60 procent. Under år 2004 tycks TV4:s andel ha sjunkit några procentenheter.

4.3 Lagen om TV-avgift

Enligt 1 § lagen (1989:41) om TV-avgift skall TV-avgift betalas av den som innehar TV-mottagare. Av 2 § framgår att hushåll betalar en TV-avgift för samtliga TV-mottagare i hushållet. Vissa mottagare är emellertid undantagna från avgift. Bland annat omfattar skyldigheten att betala TV-avgift enligt 4 § lagen om TV-avgift inte mottagare som på grund av sin konstruktion inte kan användas för att ta emot markbundna sändningar. Avsikten med bestämmelsen är enligt lagens förarbeten (se prop. 1988/89:18) att undanta sådana TV-mottagare som endast kan användas för att ta emot satellitsända TV-program, eftersom Sveriges television vid tiden för lagens införande inte sände via satellit.

5 Koncessionsavgiftslagen

Av 1 § lagen (1992:72) om koncessionsavgift på televisionens och radions område framgår att ett programföretag som har tillstånd att i hela landet sända TV-program med analog sändningsteknik skall betala koncessionsavgift till staten under förutsättning av att företaget har rätt att sända reklam i en sådan sändning och är ensamt om denna rätt här i landet.

Enligt 2–4 §§ koncessionsavgiftslagen består avgiften av en fast del och en rörlig del. Den fasta delen av koncessionsavgiften uppgår till 4 167 000 kronor för varje månad under vilken sändningsverksamheten har bedrivits. Den rörliga delen av koncessionsavgiften beräknas för ett kalenderhalvår i sänder. Den är beroende av de intäkter som utgör vederlag till programföretaget för att det sänder annonser i sändningar som sker med stöd av tillstånd enligt 2 kap. 2 § första stycket radio- och TV-lagen att sända televisionsprogram med analog sändningsteknik och med sändningar som i huvudsak överensstämmer med dessa sändningar. Avgiften tas ut med 20 procent av intäkterna till den del de överstiger 375 miljoner men inte 500 miljoner kronor och med 40 procent av intäkterna till den del de överstiger 500 men inte 1 000 miljoner kronor samt med 50 procent av intäkterna till den del de överstiger 1 000 miljoner kronor.

Varje år justeras den fasta avgiften och beloppsgränserna för den rörliga avgiften med hänsyn till utvecklingen av konsumentprisindex. För år 2004 uppgick den fasta delen av koncessionsavgiften till 5 050 700 kr per månad. De ovan nämnda beloppsgränserna för den rörliga avgiften uppgick för år 2004 till 454 530 000 kr, 606 040 000 kr och 1 212 081 000 kr.

Skyldigheten att betala koncessionsavgift var före den 1 juli 2001 knuten till att programföretaget var ensamt om rätten att bedriva rikstäckande TV-sändningar med reklam, oavsett sändningsteknik. Från och med denna tidpunkt är programföretaget skyldigt att betala koncessionsavgift under förutsättning att företaget är ensamt om att ha tillstånd att med analog sändningsteknik bedriva rikstäckande TV-sändningar med reklam (prop. 2000/01:132, bet. 2000/01:KU26, rskr. 2000/01:277).

Enligt 4 § i dess lydelse före den 1 juli 2002 var koncessionsavgiftens storlek beroende av de intäkter som utgjorde vederlag till programföretaget för att det sänder annonser utan någon närmare definition av vilka intäkter som avses.

Från och med den 1 juli 2002 gäller att koncessionsavgiften skall beräknas på de intäkter som utgör vederlag till programföretaget för att det sänder annonser i sändningar som sker med stöd av tillståndet enligt 2 kap. 2 § första stycket radio- och TV-lagen att sända TV-program med analog sändningsteknik och i sändningar som i huvudsak överensstämmer med dessa sändningar (prop. 2001/02:170, bet. 2001/02:KU36, rskr. 2001/02:272). Detta innebär att utanför underlaget för avgiftens beräkning faller reklamintäkter från unikt digitala programtjänster.

6 Överväganden och förslag

6.1 Konkurrenssituationen på TV-marknaden motiverar fortsatt avgiftsskyldighet

Regeringens bedömning: En avgiftsskyldighet är av konkurrensskäl fortsatt motiverad.

Regeringens förslag: Koncessionsavgift skall betalas av det företag som har tillstånd att sända analoga TV-sändningar med reklam oavsett om tillståndet avser hela landet eller inte och under förutsättning att företaget är ensamt om att inneha denna rätt. Vid tillämpningen av lagen skall bortses från sändningstillstånd som endast avser en rätt att vidareända program som samtidigt sänds av eller kort tid dessförinnan sänts av någon annan.

Utredningens bedömning överensstämmer med regeringens.

Promemorians bedömning och förslag överensstämmer med regeringens.

Remissinstanserna: Flertalet av remissinstanserna delar bedömningen och förslaget.

Skälen för regeringens bedömning och förslag:

Koncessionsavgiftslagens syfte är att motverka effekterna av den bristfälliga konkurrens som är en följd av de konkurrensfördelar som ett programföretag med rätt att sända reklam-TV i rikstäckande analoga marksändningar har.

Under det senaste decenniet har förändringar skett på TV-marknaden. År 1992 fanns det fem svenskspråkiga TV-kanaler som konkurrerade om samma publik, varav tre kanaler i det rikstäckande analoga marknätet. I dag finns det utöver dessa kanaler ett stort antal kommersiella kanaler som sänder via marksänd digital-TV, kabelnät och satellit och som vänder sig till den svenska publiken. Därutöver finns det möjlighet att ta emot ett stort antal TV-kanaler från hela världen via satellit eller kabelnät.

Som utredningen konstaterat är TV4 AB:s ställning i dag inte längre densamma som när företaget först gavs ensamrätt att i hela landet sända reklam-TV i marknätet. SVT, UR och TV4 är i dag dock fortfarande ensamma om att sända television i det analoga marknätet. Eftersom SVT och UR inte har rätt att sända betalda annonser är TV4 den enda reklam-TV-kanal som är tillgänglig för de hushåll som endast tar emot analoga marksändningar. Genom tillgången till det analoga marknätet är TV4 också den enda rikstäckande reklam-TV-kanalen medan TV4:s huvudsakliga konkurrenter TV3 och Kanal 5 var och en för sig endast når 66 procent av befolkningen. TV4:s räckvidd i förhållande till var och en av de enskilda konkurrenterna är således fortfarande betydande. Företaget har vidare, trots en minskning av sin andel av tittartiden på kommersiell TV från 57 procent till 41 procent sedan år 1994, behållit en stark ställning på TV-reklammarknaden.

Regeringen anser att dessa förhållanden gör det tydligt att det företag som har en ensamrätt att sända reklam-TV i det analoga marknätet fortfarande har en konkurrensfördel i förhållande till sina konkurrenter. En avgiftsskyldighet är därför fortsatt motiverad för att fylla den avsedda konkurrensreglerande funktionen. Denna bedömning delas också av flertalet remissinstanser.

Koncessionsavgiftslagen bygger på förutsättningen att programföretagets sändningstillstånd gäller hela landet. Detta innebär att det skall vara möjligt för programföretaget att nå hela landet med sina sändningar. När den etappvisa nedsläckningen av de analoga TV-sändningarna påbörjas kommer programföretaget inte längre att nå ut med sina analoga sändningar till hela landet. Enligt koncessionsavgiftslagens nuvarande utformning föreligger då inte förutsättningar att tillämpa lagen eftersom sändningarna inte längre är rikstäckande.

Övergången till digital teknik kommer på sikt att förändra förhållandena på TV-marknaden. De konkurrensfördelar som finns i dag i det analoga nätet kommer att minska för att med tiden upphöra helt. I och med den etappvisa nedläggningen av de analoga marksändningarna kommer den faktiska befolkningstäckningen att öka för de distributionsformer, främst satellitsändningar och digitala marksändningar, som konkurrerar med de analoga marksändningarna. Mycket talar emellertid för att den största delen av hushållen kommer att skaffa nödvändig mottagarutrustning för att se digitala sändningar först i

anslutning till att de analoga sändningarna upphör i det område där de bor.

Detta innebär att det programföretag som har rätt att sända TV-reklam i det analoga marknätet kommer att ha konkurrensfördelar även efter det att den etappvisa nedläggningen av det analoga marknätet inletts. För att i realiteten kunna konkurrera på jämlika villkor på TV-reklammarknaden måste konkurrenterna uppnå högre hushållstäckning än vad de har för närvarande.

Den etappvisa nedläggningen av de analoga sändningarna kommer alltså inte att få en omedelbar effekt på konkurrenssituationen. Mot denna bakgrund anser regeringen att koncessionsavgiftslagen bör ändras så att skyldigheten att betala koncessionsavgift inte längre skall förutsätta att programföretagets sändningstillstånd gäller hela landet. Skyldigheten att betala koncessionsavgift kvarstår därmed även efter det att den etappvisa nedläggningen av det analoga marknätet påbörjats.

Borttagandet av kravet på att tillståndet skall avse hela landet kan ge upphov till tolkningsproblem om avgiftsskyldighet föreligger eller inte. Detta beror på att det finns några tillståndshavare, t.ex. Sverigefinska Riksförbundet, som har tillstånd att sända television enligt 2 kap. 2 § första stycket radio- och TV-lagen med analog sändningsteknik och rätt att sända reklam. Dessa sändningstillstånd avser endast en rätt att vidareända program som samtidigt sänds av eller kort tid dessförinnan sänts av någon annan. Sändningstillstånden omfattar inte en rätt att sända till hela landet. Vid tillämpningen av koncessionsavgiftslagen bör det bortses från dessa sändningstillstånd. Således bör de inte beaktas vid bedömningen av om ett programföretag är ensamt om rätten att sända reklam i det analoga marknätet. Inte heller bör dessa tillståndshavare vara skyldiga att betala koncessionsavgift. Detta bör framgå av lagen.

6.2 En reduktion av koncessionsavgiften

Regeringens bedömning: Koncessionsavgiften bör reduceras. Reduceringen bör kopplas till den takt i vilken de analoga sändningarna faktiskt upphör och påbörjas i nära anslutning till att nedläggningen av de analoga sändningarna inleds. Regeringen avser att återkomma med förslag till reduktion senare.

Utredningens förslag: En nedtrappning av den rörliga delen av avgiften skall ske fram till dess att de analoga sändningarna helt upphör. Avgiften skall reduceras med 20 procent per år från och med 2004 till och med år 2007.

Promemorians förslag: Den rörliga delen av koncessionsavgiften skall reduceras från och med den 1 juli 2005 med 20 procent per halvår.

Remissinstanserna: Flertalet av remissinstanserna har i huvudsak inte haft något att erinra mot förslaget att en reduktion skall ske. En majoritet av remissinstanserna har dock ifrågasatt eller avstyrkt promemorians förslag om tidpunkten för när reduktionen skall påbörjas och metoden för hur avgiften skall reduceras.

Radio- och TV-verket tillstyrker förslagen. *TV4 AB* anser att en reduktion av koncessionsavgiften borde ha påbörjats i januari år 2004.

Konkurrensverket, Modern Times Group MTG AB och Kanal 5 AB avstyrker förslagen. *Konkurrensverket* har bl.a. anfört att det faktum att tidpunkten för nedsläckningen av det analoga nätet har lagts fast inte innebär att konsumenterna omedelbart tar till sig den nya tekniken. I stället är det sannolikt att TV4:s starka ställning på den kommersiella marknaden kan komma att bestå, kanske till och med utgången av år 2005. Verket har vidare anfört att det vid den föreslagna tidpunkten inte torde ha utarbetats en konkurrensneutral modell som tar hänsyn till värdet av TV4:s särställning i förhållande till företagets konkurrenter. *Modern Times Group MTG AB* anser att TV4:s koncessionsavgift med nuvarande villkor är för låg och att den föreslagna reduceringen skulle leda till att TV4:s marknadsdominans stärks och att mediekoncentrationen i landet kommer att öka. *Kanal 5 AB* anser att en gradvis reduktion av koncessionsavgiften, som är knuten till penetrationsutvecklingen för TV4:s konkurrenter, kan vara skälig, om avgiften först höjs med 19 procent fr.o.m. 2004 och TV4:s hela omsättning räknas in i avgiftsunderlaget. Avgiften bör annars sänkas först efter nedsläckningen av det analoga marknätet.

Sveriges Television AB, Modern Times Group MTG AB, Kanal 5 AB och Konkurrensverket anför att TV4 AB bör betala koncessionsavgift för den konkurrensfördel som de har p.g.a. att kanalen TV4 omfattas av reglerna om vidareändningsskyldighet i kabelnät.

Skälen för regeringens bedömning: Som framgår av avsnitt 6.1 bedömer regeringen att ett TV-företag med en ensamrätt att sända reklam-TV i det analoga marknätet fortfarande har en sådan ställning att en koncessionsavgift är motiverad.

Den utveckling som pågår inom TV-området kommer emellertid att förändra konkurrenssituationen på TV-reklammarknaden.

Som tidigare anförts kommer riksdagens beslut att leda till att antalet hushåll med möjlighet att ta emot flera TV-kanaler än SVT1, SVT2 och TV4 i det digitala marknätet kommer att öka. Regeringen har, som tidigare nämnts, beslutat att de analoga TV-sändningarna i en första etapp skall läggas ned i tre områden genom att de analoga sändningarna från huvudsändarna i Gävle, Motala och Visby upphör. Digital-tv-kommissionen har nyligen lagt fram en plan för när de analoga TV-sändningarna skall upphöra i övriga delar av landet. Enligt förslaget skall de återstående delarna av övergången delas upp på fyra etapper under år 2006 och 2007. Regeringen avser att ta ställning till förslaget före sommaren.

Koncessionsavgift erläggs för ensamrätten att sända TV-program med reklam i det analoga marknätet. Den etappvisa nedläggningen av de analoga sändningarna kommer att innebära att värdet av ensamrätten till reklamfinansierad analog TV successivt kommer att minska i och med att det analoga marknätet får en mindre räckvidd. Regeringen anser därför att koncessionsavgiften bör reduceras.

Stark remisskritik har riktats mot promemorians förslag om såväl tidpunkten för när reduceringen skall påbörjas som den föreslagna metoden för reduceringen. En del remissinstanser har också anfört att rätten att omfattas av vidareändningsskyldighet i kabelnät borde ligga till grund för avgiftsskyldighet. Med hänsyn härtill avser regeringen att ytterligare överväga frågan om hur reduceringen skall ske.

Regeringen bedömer att reduceringen bör kopplas till den takt i vilken de analoga sändningarna faktiskt upphör. Vidare bör reduceringen påbörjas i nära anslutning till att nedläggningen av de analoga sändningarna inleds.

Regeringen avser att återkomma med förslag till hur koncessionsavgiften skall reduceras i budgetpropositionen för år 2006.

6.3 Upphävande av undantag från avgiftsplikt

Regeringens förslag: Avgiftsplikt skall gälla även för TV-mottagare som på grund av sin konstruktion inte kan ta emot markbundna sändningar.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: *Radio- och TV-verket*, *Länsrätten i Norrbottens län* och *Sveriges Reklamförbund* har inte haft några synpunkter respektive inte haft någon erinran mot förslaget.

Skälen för regeringens förslag: Som tidigare nämnts har riksdagen beslutat att de analoga TV-sändningarna i marknätet skall läggas ned och regeringen beslutat att den första etappen av nedläggningen skall påbörjas hösten 2005. Efter denna tid kommer det inte att vara möjligt att ta emot analog marksänd TV i de områden som omfattas av de aktuella sändarstationerna.

För de hushåll som tar emot marksänd television med egen antenn innebär förändringen att de behöver en digital TV-mottagare för att kunna fortsätta att ta emot sändningarna. En digital TV-mottagare är normalt ett tillbehör, en digital-TV-box, som ansluts till en mottagare för analog TV och som omvandlar de digitala signalerna till analog form. Skyldighet att betala TV-avgift omfattar enligt 4 § lagen om TV-avgift inte sådana TV-mottagare som på grund av sin konstruktion inte kan användas för att ta emot markbundna sändningar. En mottagare för digital satellitsänd TV torde därför inte vara avgiftspliktig.

När de analoga marksändningarna har upphört i de aktuella områdena kommer en TV-mottagare för analog TV inte att kunna ta emot markbundna sändningar i dessa områden med mindre än att sändningarna först har omvandlats från digitala till analoga. Det är i och för sig inte på grund av sin konstruktion som de analoga mottagarna inte kan ta emot de markbundna sändningarna utan beroende på att några analoga sändningar inte förekommer i dessa områden. Vid en tolkning av 4 § lagen om TV-avgift skulle emellertid de analoga mottagarna kunna anses vara undantagna från avgiftsplikt.

Utredningen om finansiering m.m. av radio och TV i allmänhetens tjänst har till uppgift att bl.a. överväga olika frågor om avgiftsskyldighet. Utredningen redovisade sitt uppdrag den 26 januari 2005 i betänkandet *Radio och TV i allmänhetens tjänst Finansiering och skatter* (SOU 2005:2). Ändrade regler med anledning av utredningens förslag kan träda i kraft tidigast den 1 juli 2006.

TV-avgiften finansierar verksamheten vid SVT och övriga programföretag som verkar i allmänhetens tjänst. Det undantag från avgiftsplikt som gäller enligt 4 § lagen om TV-avgift har till syfte att

sådana mottagare som inte kan användas för att ta emot SVT:s program skall vara avgiftsfria. Sedan lagen infördes har SVT börjat sända via satellit, vilket innebär att de skäl som ursprungligen låg bakom undantaget inte längre föreligger. Det är av stor vikt att det inte uppkommer osäkerhet om skyldighet föreligger att betala TV-avgift trots att möjligheten att se de sändningar som finansieras med TV-avgiften inte har förändrats. Dessa omständigheter talar starkt för att undantaget bör upphävas. Till detta kommer att RIKAB uppskattar att det antal hushåll som åberopat undantaget för att undgå avgiftsskyldighet är litet. Mot denna bakgrund anser regeringen att bestämmelsen bör upphävas.

7 Ikraftträdande

Regeringens förslag: Ändringarna i lagen (1992:72) om koncessionsavgift på televisionens och radions område, i lagen om TV-avgift (1989:41) samt i radio- och TV-lagen (1996:844) föreslås samtliga träda i kraft den 1 juli 2005.

Promemorians förslag överensstämmer med regeringens förslag.

Remissinstanserna: Ingen av remissinstanserna har yttrat sig särskilt om dessa förslag.

Skälen för regeringens förslag: Med hänsyn till att nedsläckningen av det analoga marknätet börjar under andra halvåret 2005 bör de föreslagna ändringarna i koncessionsavgiftslagen, i lagen om TV-avgift och i radio- och TV-lagen träda i kraft den 1 juli 2005.

8 Ekonomiska konsekvenser

Koncessionsavgiften tillför staten betydande belopp. Sedan starten år 1992 har TV4 AB:s reklamintäkter ökat varje år. Härav följer att den rörliga delen av koncessionsavgiften också ökat varje år för att år 2000 uppgå till närmare 550 miljoner kr. Därefter har beloppet sjunkit. För år 2004 uppgick den rörliga delen av koncessionsavgiften till omkring 327 miljoner kronor och den fasta till omkring 61 miljoner kronor.

Nuvarande utformning av koncessionsavgiftslagen innebär att förutsättningar att tillämpa lagen inte längre föreligger från och med den tidpunkt den etappvisa nedsläckningen av det analoga nätet påbörjas. Förslaget som innebär att programföretaget fortsatt skall betala koncessionsavgift efter det att den etappvisa nedsläckningen påbörjats, medför att staten under ytterligare några år tillförs intäkter i form av koncessionsavgift.

När det gäller förslaget till ändring av lagen om TV-avgift torde antalet hushåll som kommer att behöva börja betala TV-avgift om undantaget upphävs vara litet. Man kan inte heller räkna med att intäkterna från TV-avgiften kommer att öka nämnvärt till följd av lagändringen.

9 Författningskommentarer

Prop. 2004/05:155

9.1 Förslag till lag om ändring i lagen (1992:72) om koncessionsavgift på televisionens och radions område.

1 §

Ändringen i *första stycket* innebär att skyldigheten att betala koncessionsavgift för det programföretag som har ensamrätt att med analog sändningsteknik sända TV-program med reklam gäller oavsett om tillståndet avser hela landet eller inte.

Enligt det nya *andra stycket* skall det vid bedömningen av om ett programföretag enligt första stycket är ensamt om rätten att sända reklam i det analoga marknätet bortses från de sändningstillstånd som endast avser en rätt att vidaresända program som samtidigt sänds eller kort tid dessförinnan sänts av någon annan.

Ändringarna har behandlats i avsnitt 6.1.

8 §

Ändringen föranleds av att betalning av koncessionsavgift och ränta inte längre sker genom insättning på ett särskilt postgirokonto.

9.2 Förslag till lag om ändring i lagen om TV-avgift (1989:41)

5 §

I 5 § har endast en redaktionell ändring gjorts med anledning av att 4 § upphör att gälla. Förslaget har behandlats i avsnitt 6.3.

9.3 Förslag till lag om ändring i radio- och TV-lagen (1996:844)

1 kap. 6 §

Ändringen föranleds av att skyldigheten att betala koncessionsavgift enligt 1 § lagen om koncessionsavgift på televisionens och radions område föreslås gälla oavsett om tillståndet avser hela landet eller inte.

Utredningens uppgift har varit att se över reglerna för koncessionsavgift på televisionens område. Enligt direktiven skall utredningen om den kommer fram till att en avgiftsskyldighet fortsatt är motiverad lämna förslag om hur stor avgiften skall vara och hur den skall beräknas för att fylla avsedd konkurrensreglerande funktion.

Utredningen har sett tre frågor som behöver övervägas särskilt, två från materiella utgångspunkter och en mer principiell. De går dock delvis i varandra.

Den första frågan är om det är motiverat med en ändring – i praktiken en sänkning – av koncessionsavgiften därför att de faktiska förutsättningarna är annorlunda nu än år 1992 på grund av att antalet hushåll som har tillgång till andra kanaler än de marksända är betydligt fler än de var 1992 då regleringen infördes. I dag har drygt 70 % av hushållen tillgång till reklamfinansierade satellitkanaler.

Den andra frågan gäller vad det kostar att driva en TV-kanal i dag jämfört med år 1992. Koncessionsavgiftens beloppsgränser och procentsatser lades fast mot bakgrund av beräkningar i det avseendet.

Utredningen kommer fram till att en avgiftsskyldighet är fortsatt motiverad för att fylla avsedd konkurrensreglerande funktion på TV-reklammarknaden. Koncessionsavgiftens konstruktion med en fast och en rörlig del bör behållas. Procentsatser och beloppsgränser bör inte ändras.

Den principiella frågan gäller det förhållandet att utgångspunkten för hela regleringen var att det programföretag som fick tillståndet skulle komma att vara ensamt om att sända annonser i rikstäckande marksändningar. Eftersom de digitala sändningstillstånd som därefter meddelats också ger rätt att sända annonser i rikstäckande marksändningar har den ursprungliga förutsättningen rubbats. De digitala sändningarna når i dag som mest 90 procent av landet men det är endast några få procent av tittarna som hittills har skaffat sig möjlighet att se sändningarna. Väsentligt i sammanhanget är dock att regeringen nu har föreslagit att de analoga sändningarna skall upphöra år 2007, vilket radikalt förändrar scenen. Om riksdagen antar regeringens förslag om en avveckling av de analoga sändningarna år 2007 blir följderna rimligen att intresset för de digitala sändningarna ökar. Detta talar för att koncessionsavgiften bör sänkas i takt med att tittarna övergår från analoga till digitala sändningar i marknätet.

När de analoga sändningarna upphör finns inte längre förutsättningar att tillämpa lagen. Utredningen föreslår att bestämmelserna om koncessionsavgift på televisionens område skall upphöra att gälla vid utgången av september månad 2007.

Till följd av att tittarna gradvis kommer att övergå till att ta emot TV-program sända med digital teknik bör det programföretag som har sändningstillstånd ges rätt till en reduktion av avgiften för tiden fram till dess att de analoga sändningarna upphör, dvs. under åren 2004–2007. Utredningen föreslår att avgiftsbeloppen skall reduceras med 20 procent för år 2004, med 40 procent för år 2005, med 60 procent för år 2006 och med 80 procent för år 2007.

Utredningen behandlar också frågan om särregler för reklamintäkter i de regionala sändningarna. Utredningen föreslår att koncessionsavgiften för reklamintäkter som härrör från regionala sändningar skall beräknas särskilt. Avgiften skall tas ut med 20 procent av de intäkterna.

Utredningen har beräknat sänkningen av koncessionsavgiften till sammanlagt 800 miljoner kr under fyraårsperioden.

Prop. 2004/05:155

Bilaga 1

Förslag till lag om ändring i lagen (1992:72) om koncessionsavgift på televisionens och radions områden

Härigenom föreskrivs att 4, 6 och 8 §§ lagen (1992:71) om koncessionsavgift på televisionens och radions område skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §³

Den rörliga delen av koncessionsavgiften beräknas för ett kalenderhalvår i sänder. Den är beroende av de intäkter som utgör vederlag till programföretaget för att det sänder annonser i sändningar som sker med stöd av tillstånd enligt 2 kap. 2 § första stycket radio- och TV-lagen (1996:844) att sända televisionsprogram med analog sändningsteknik och i sändningar som i huvudsak överensstämmer med dessa sändningar. Avgiften tas ut med

– 20 procent av intäkterna till den del de överstiger 375 miljoner men inte 500 miljoner kronor,

– 40 procent av intäkterna till den del de överstiger 500 miljoner men inte 1 000 miljoner kronor,

– 50 procent av intäkterna till den del de överstiger 1 000 miljoner.

I intäkter som utgör vederlag för att programföretaget sänder annonser inräknas intäkter som tillförts någon annan, om det framgår av omständigheterna att de utgör sådant vederlag till programföretaget.

Vid beräkningen av avgiften enligt första stycket bortses från intäkter som utgör vederlag för annonser som sänts i regionala utredningar under förutsättning att annonserna inte förekommer i sändningar i mer än en region. Avgift tas ut med 20 procent av nu angivna intäkter.

Intäkterna skall bestämmas enligt bokföringsmässiga grunder.

De i första stycket angivna beloppsgränserna skall justeras på ett sätt som motsvarar det sätt som anges i 3 § andra stycket i fråga om den fasta delen av koncessionsavgiften.

Till följd av det ökade antalet tillstånd för sändningar i hela landet med digital teknik har programföretaget rätt till reduktion på avgifter som avser åren 2004–2007. I 6 § andra stycket finns föreskrifter som hur reduktionen skall beräknas.

³ Senaste lydelse 2002:369.

Programföretaget skall senast den 15 februari respektive den 15 augusti varje år lämna Radio- och TV-verket de uppgifter som behövs för att fastställa den rörliga delen av koncessionsavgiften för television för föregående halvår. Om sådana uppgifter inte lämnas eller de lämnade uppgifterna är ofullständiga, får Radio- och TV-verket förelägga företaget vid vite att fullgöra skyldigheten.

Sedan avgiften beräknats enligt 4 § skall Radio- och TV-verket innan avgiften fastställs reducera avgiftsbeloppen avseende

- år 2004 med 20 procent,
- år 2005 med 40 procent,
- år 2006 med 60 procent, och
- år 2007 med 80 procent.

Radio- och TV-verket meddelar senast den 1 mars respektive den 1 september beslut om det belopp till vilket den rörliga delen av koncessionsavgiften för television uppgår för föregående halvår. Om programföretaget inte har fullgjort sin uppgiftsskyldighet enligt första stycket första meningen, meddelar Radio- och TV-verket beslut snarast möjligt efter det att uppgiftsskyldigheten har fullgjorts.

Den rörliga delen av koncessionsavgiften för television skall betalas senast den 31 mars respektive den 30 september om Radio- och TV-verket har meddelat beslut om avgiften senast under mars respektive september månad. I annat fall skall avgiften betalas så snart Radio- och TV-verket meddelat beslut om avgiften.

8 §⁵

Koncessionsavgift och ränta betalas till Radio- och TV-verket genom insättning på ett särskilt *postgirokonto*. Betalning anses ha fullgjorts den dag då den har bokförts på det särskilda *postgirokonto*.

Koncessionsavgift och ränta betalas till Radio- och TV-verket genom insättning på ett särskilt *konto*. Betalning anses ha fullgjorts den dag då den har bokförts på det särskilda *konto*.

Denna lag träder i kraft den 1 januari 2004. För avgifter som avser tiden före ikraftträdandet tillämpas äldre bestämmelser.

⁴ Senaste lydelse 2001:533.

⁵ Senaste lydelse 1995:595.

Förteckning över remissinstanser till betänkandet Koncessionsavgift på televisionens område (SOU 2003:47)

Prop. 2004/05:155
Bilaga 3

Kammarrätten i Stockholm, Länsrätten i Stockholms län, Justitiekanslerna, Ekonomistyrningsverket, Riksrevisionsverket, Stockholms universitet, Göteborgs universitet, Mitthögskolan, Radio- och TV-verket, Teracom AB, Konkurrensverket, Kanal 5 AB, Modern Times Group AB, Sveriges Television AB, TV4 AB, Annonsörföreningen, Sveriges Reklamförbund, Institutet för reklam och mediestatistik och Mediamätning i Skandinavien AB har beretts tillfälle att yttra sig över betänkandet. Därutöver har Kommerskollegium, TV4 lokal-TV, Medlemmarna i journalistklubben på TV4, Clear Channel Sverige AB och JCDecaux Sverige AB, Tidningsutgivarna och Indikat Konsument inkommit med yttrande.

Sammanfattning av promemoria

Prop. 2004/05:155
Bilaga 4

I denna promemoria föreslås att lagen (1992:72) om koncessionsavgift på televisionens och radions område ändras så att skyldigheten att betala koncessionsavgift för det programföretag som har ensamrätten att med analog sändningsteknik sända TV-program med reklam gäller oavsett om tillståndet avser hela landet eller inte. Bakgrunden till förslaget är att konkurrenssituationen på TV-marknaden motiverar en fortsatt avgiftsskyldighet.

Det föreslås vidare, mot bakgrund av den beslutade etappvisa nedläggningen av det analoga marknätet, att den rörliga delen av koncessionsavgiften skall reduceras med 20 procent för andra halvåret 2005, med 40 procent för första halvåret 2006, med 60 procent för andra halvåret 2006 och med 80 procent för första halvåret 2007. För tiden därefter skall någon rörlig del av koncessionsavgiften inte betalas.

Slutligen föreslås att lagen om TV-avgift (1989:41) ändras på så sätt att avgiftsplikt skall gälla även för TV-mottagare som genom sin konstruktion inte kan ta emot markbundna sändningar.

Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2005.

Förslag till lag om ändring i lagen (1992:72) om koncessionsavgift på televisionens och radions område

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1992:72) om koncessionsavgift på televisionens och radions område

dels att nuvarande 4 a § skall betecknas 4 b,

dels att 1 § skall ha följande lydelse,

dels att rubriken närmast före 4 a § skall sättas närmast före 4 b §,

dels att det i lagen skall införas en ny paragraf, 4 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Ett programföretag som enligt 2 kap. 2 § första stycket radio- och TV-lagen (1996:844) har tillstånd att *i hela landet* sända TV-program med analog sändningsteknik skall betala koncessionsavgift till staten enligt denna lag under förutsättning att företaget har rätt att sända reklam i sådan sändning och är ensamt om denna rätt här i landet.

Ett programföretag som enligt 2 kap. 2 § första stycket radio- och TV-lagen (1996:844) har tillstånd att sända TV-program med analog sändningsteknik skall – *om tillståndet inte endast avser en rätt att videsända program som samtidigt sänds eller kort tid dessförinnan sänts av någon annan* – betala koncessionsavgift till staten enligt denna lag under förutsättning att företaget har rätt att sända reklam i sådan sändning och är ensamt om denna rätt här i landet.

Den som enligt 5 kap. radio- och TV-lagen har tillstånd att sända lokalradio skall betala koncessionsavgift till staten enligt denna lag.

4 a §

Sedan avgiften beräknats enligt 4 § skall den reduceras med

- 20 procent för andra halvåret 2005,
- 40 procent för första halvåret 2006,
- 60 procent för andra halvåret 2006 och med
- 80 procent för första halvåret 2007.

För tiden därefter skall någon rörlig del av koncessionsavgiften inte beräknas.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 juli 2005.
 2. Skyldigheten att lämna uppgifter till Radio- och TV-verket och skyldigheten att meddela beslut som föreskrivs i 6 § skall inte gälla för andra kalenderhalvåret 2007.

Förteckning över remissinstanser till promemorian
Koncessionsavgift på televisionens och radions
område m.m.

Prop. 2004/05:155
Bilaga 6

Länsrätten i Stockholms län, Länsrätten i Norrbottens län, Radio- och TV-verket, Konkurrensverket, Kanal 5 AB, Modern Times Group AB, Sveriges Television AB, TV4 AB, Annonsörföreningen, Sveriges Reklamförbund, Radiotjänst i Kiruna AB har beretts tillfälle att inkomma med yttrande.

Förslag till lag om ändring i lagen (1992:72) om koncessionsavgift på televisionens och radions område

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1992:72) om koncessionsavgift på televisionens och radions område att 1 och 8 §§ skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Ett programföretag som enligt 2 kap. 2 § första stycket radio- och TV-lagen (1996:844) har tillstånd att *i hela landet* sända TV-program med analog sändningsteknik skall betala koncessionsavgift till staten enligt denna lag under förutsättning att företaget har rätt att sända reklam i sådan sändning och är ensamt om denna rätt här i landet.

Den som enligt 5 kap. radio- och TV-lagen har tillstånd att sända lokalradio skall betala koncessionsavgift till staten enligt denna lag.

Koncessionsavgift och ränta betalas till Radio- och TV-verket genom insättning på ett särskilt *postgirokonto*. Betalning anses ha fullgjorts den dag då den har bokförts på det särskilda *postgirokonto*.

Föreslagen lydelse

1 §⁶

Ett programföretag som enligt 2 kap. 2 § första stycket radio- och TV-lagen (1996:844) har tillstånd att sända TV-program med analog sändningsteknik skall betala koncessionsavgift till staten enligt denna lag under förutsättning att företaget har rätt att sända reklam i sådan sändning och är ensamt om denna rätt här i landet.

Vid tillämpningen av första stycket skall bortses från sändningstillstånd som endast avser en rätt att vidareända program som samtidigt sänds av eller kort tid dessförinnan sänts av någon annan.

8 §⁷

Koncessionsavgift och ränta betalas till Radio- och TV-verket genom insättning på ett särskilt *konto*. Betalning anses ha fullgjorts den dag då den har bokförts på det särskilda *konto*.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2005.

⁶ Senaste lydelse 2001:533.

⁷ Senaste lydelse 1995:595.

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1989:41) om TV-avgift¹
dels att 4 § skall upphöra att gälla,
dels att 5 § skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

Skyldigheten att betala TV-avgift omfattar inte *heller* TV-mottagare som finns i anläggningar eller lokaler som är avsedda för annat än bostadsändamål eller i fortskaffningsmedel, om mottagaren på grund av en särskilt vidtagen åtgärd inte kan användas för att ta emot TV-program.

5 §

Skyldigheten att betala TV-avgift omfattar inte TV-mottagare som finns i anläggningar eller lokaler som är avsedda för annat än bostadsändamål eller i fortskaffningsmedel, om mottagaren på grund av en särskilt vidtagen åtgärd inte kan användas för att ta emot TV-program.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2005.

¹ Senaste lydelse av 4 § 1997:1164.

Härigenom föreskrivs att 1 kap. 6 § radio- och TV-lagen (1996:844) skall ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 kap.
6 §¹

I lagen (1992:72) om koncessionsavgift på televisionens och radions område finns bestämmelser om avgifter för tillstånd att sända TV-program *i hela landet* och *för tillstånd att sända* lokalradio.

I lagen (1992:72) om koncessionsavgift på televisionens och radions område finns bestämmelser om avgifter för tillstånd att sända TV-program och lokalradio.

Denna lag träder i kraft den 1 juli 2005.

¹ Senaste lydelse 2001:272.

Utdrag ur protokoll vid sammanträde 2005-04-14

Närvarande: f.d. justitierådet Staffan Magnusson, f.d. justitierådet Lars K Beckman och regeringsrådet Göran Schäder.

Koncessionsavgift på TV-området m.m.

Enligt en lagrådsremiss den 7 april 2005 (Utbildnings- och kulturdepartementet) har regeringen beslutat inhämta Lagrådets yttrande över förslag till

1. lag om ändring i lagen (1992:72) om koncessionsavgift på
2. televisionens och radions område,
3. lag om ändring i lagen (1989:41) om TV-avgift,
4. lag om ändring i radio- och TV-lagen (1996:844).

Förslagen har inför Lagrådet föredragits av departementssekreteraren Kirsten Glansberg.

Lagrådet lämnar förslagen utan erinran.

Utdrag ur protokoll vid regeringssammanträde den 28 april 2005

Närvarande: Statsministern Persson, statsråden Ringholm, Freivalds, Sahlin, Pagrotsky, Östros, Messing, Y. Johansson, Bodström, Sommestad, Karlsson, Nykvist, Andnor, Nuder, M. Johansson, Hallengren, Björklund, Holmberg, Jämtin, Österberg, Orback, Baylan

Föredragande: statsrådet Pagrotsky

Regeringen beslutar proposition 2004/05:155 Koncessionsavgift på televisionens område m.m.